

Безпека життя та охорона здоров'я - головні завдання сучасного суспільства

**Збірник доповідей студентської
регіональної наукової конференції**

Безпека життя та охорона здоров'я – головні завдання сучасного суспільства

Збірник доповідей студентської
регіональної наукової конференції

Випуск 6

Соціально-психологічна адаптація дітей із синдромом Дауна у сім'ях Волинської області

Оліферчук Олена, студентка Ківерцівського медичного коледжу, II курс, спеціальність «Лікувальна справа»

Науковий керівник: Ковальчук Н.Г., викладач медичної біології

Анотація: на сьогоднішній день відомі випадки психолого-педагогічної реабілітації дітей з синдромом Дауна, коли вони ставали повноцінними людьми. Це говорить про те, що робота з такими дітьми - справа небезнадійна, але вимагає спеціальних знань і великих душевних, фізичних витрат.

Ці обставини послужили основою для вибору теми нашого дослідження: «Соціально-психологічна адаптація дітей з синдромом Дауна».

Мета дослідження - вивчити чинники успішної соціально психологічної адаптації дітей з синдромом Дауна в умовах сім'ї.

Завдання дослідження: аналіз літератури по темі дослідження та вивчення особливостей соціально-психологічної адаптації дітей з синдромом Дауна.

У нашому дослідженні взяли участь 15 сімей, які мають дітей з синдромом Дауна у віці 5-6 років.

Ми припустили, що успішність соціально-психологічної адаптації дітей з синдромом Дауна в сім'ї залежать від сприятливих соціальних умов і дитячо-батьківських відносин. Для того, щоб перевірити успішність соціально-психологічної реабілітації, ми вирішили вивчити дитячо-батьківські відносини в сім'ях дітей з синдромом Дауна. Для з'ясування того, як батьки знають свою дитину і як вони до нього ставляться, ми використали методи бесіди, опитування, анкетування.

Ми запропонували батькам відповісти на запитання анкети. Ці питання допомогли нам зрозуміти, наскільки батьки цікавляться життям дитини і як вони беруть участь в цьому житті. Серед сімей, що беруть участь в дослідженні, 5 є повними, тобто у дитини є мама і тато. У семи дітей є старші брат або сестра. У семи сім'ях дитини з синдромом

Дідуна виховують мама з бабусею, з них у трьох сім'ях є дідуся. Дві сім'ї - самотні мами з двома дітьми, один з яких - із синдромом Дауна. Старші діти надають мамам посильну допомогу у вихованні і догляді. І в одній сім'ї мама виховує хлопчика із синдромом Дауна одна.

Як видно на слайді, більшість батьків відзначають такі позитивні якості своїх дітей як доброта і життєрадісність.

Дев'ять дітей відносно добре малюють, ліплять з пластиліну, вирізають ножицями з паперу. Десять батьків вважають, що їхні діти досить відповідальні. Дев'ять дітей засвоїли правила поведінки в громадських місцях. Всі діти із задоволенням відвідують дитячий садок. Дев'ять батьків вважають, що їхні діти повністю готові до школи. Всі батьки виявляють зацікавленість у розвитку своїх дітей і відзначають велику допомогу педагогів і психологів.

На наступному слайді показані негативні риси в поведінці дітей, які не влаштовують їх батьків. Шість родин називають неуважність. Батькам не подобається, що діти швидко втомлюються, не слухають, коли їм читають, недостатньо самостійні. Дев'ять родин з 15-ти відзначають, що їх діти не завжди досить уважні на навчальних заняттях. Двоє дітей втомлюються майже відразу після початку занять. П'ятеро можуть займатися не втомлюючись протягом 15-20 хвилин. І тільки двоє не втомлюються протягом 30 хвилин. Двоє дітей володіють навичками самообслуговування частково, інші відносно самостійні у межах їх віку.

Таким чином, успішність соціально-психологічної адаптації дітей з синдромом Дауна в сім'ї залежать від сприятливих соціальних умов і дитячо-батьківських відносин. Цілеспрямована система соціально-педагогічних заходів, включення дитини з синдромом Дауна в корекційно-освітній процес з раннього віку, підвищує рівень розвитку, сприяє соціальній активності дитини.

Сучасні дослідження показали наявність глибокого зв'язку між психологічною обстановкою в сім'ї, рівнем взаємодії між батьками і дитиною, ефективністю програм ранньої допомоги, дошкільної та шкільної допомоги. На сьогоднішній день відомі випадки психолого-педагогічної

реабілітації окремих дітей з синдромом Дауна, коли в результаті величезних зусиль психологів і дефектологів вони ставали повноцінними людьми, навчалися у звичайних школах і навіть могли отримати вищу освіту.

Так, Богдан Кравчук з міста Луцька – перша молода людина в Україні, яка змогла з таким діагнозом вступити до вишу. Він навчається заочно на історичному факультеті у Східноєвропейському національному університеті ім. Лесі Українки. Богдан вступив у виш за підсумками ЗНО. Історія Богдана має свої особливості. Мама, пані Євгенія, піклується про його самопочуття (здоров'я у таких людей зазвичай слабке), а дідусь займався розвитком. Пані Євгенія згадує, що дідусь частенько розповідав Богданчику про козаків, гетьманів і про інші важливі факти з історії України.

Хлопчик виріс – і книга про історію країни стала для нього найбажанішим подарунком. Любов до історії України прищепив йому дідусь, відомий в Україні уролог Кравчук Василь Остапович. Пані Євгенія зауважує, що в них вдома, ще як Богдан був дошкільням, книг завжди було більше, ніж іграшок. Одному з перших серед його ровесників йому підключили Інтернет.

Зі слів мами, ніяких захмарних мрії, як і ілюзій, щодо Богдана не має: добре усвідомлює, що її син дуже хворобливий – як і усі діти з таким синдромом. Йому важко орієнтуватися в просторі, він не може мислити логічно. Але жінка впевнена: її дитина має право використати свій шанс. І цим шансом є його неймовірне захоплення українською історією і добре знання цього предмету.

Сам Богдан найактивніше підтримує історичну тему. На запитання, для чого людині історія, каже: «Це ж наша історія. Народ, який не знає минулого, не має майбутнього». На запитання, що він думає про ситуацію на Сході України, Богдан відповів: «Якби я мав мільйон доларів, я би побудував стіну між Україною і Росією».

Це говорить про те, що робота з такими дітьми - справа небезнадійно, але вимагає спеціальних знань і великих душевних, фізичних витрат. Отже, не дивлячись на генетичну обумовленість захворювання і відсутність

ефективного лікування дітей з синдромом Дауна, існує можливість їх соціальної адаптації.

Діти - дауни мають не тільки слабкі, але й сильні сторони, і, відповідно, потребують не стільки у спрощеній, скільки в індивідуальній програмі навчання. Малюкам із синдромом Дауна складніше узагальнювати, доводити, міркувати, освоювати нові навички і концентруватися, зате вони, як правило, володіють хорошими здібностями до візуального навчання (наприклад, їм нескладно вивчити і використовувати написаний текст).

При навчанні та вихованні дитини з синдромом Дауна педагогам і батькам необхідно спиратися на її більш сильні здібності, що дасть можливість долати його більш слабкі якості.

Таким чином, перебуваючи серед типово розвинених однолітків, особлива дитина отримує приклади нормального, відповідного віку поведінки. Відвідуючи школу і дитячий садок за місцем проживання, ці діти мають можливість розвивати взаємини з дітьми, що живуть по сусідству. Відвідування звичайної школи є ключовим кроком до інтеграції в життя місцевої громади і суспільства в цілому.

Синдром Дауна не є перешкодою для розвитку мистецьких талантів. 4 грудня 2016 року, у Палаці культури Луцька відбувся II фестиваль талановитих дітей із особливими потребами «Особлива дитина – особливий талант». Глядачі були вражені грою на фортепіано «сонячної» дівчинки із Ковеля, а юні мешканці селища Маневичі Володимир Клімчук і Назар Радчук зачарували глядачів декламуванням віршів. Діти-«сонечка» також зарядили позитивною енергією увесь зал, виконавши запальний таночок і пісню Олега Скрипки «Країна мрій». Учні Крупівського навчально-реабілітаційного центру переконали глядачів, що мрії збуваються, адже хто, як не діти є ключем до здійснення мрій.

Майбутнє дітей з синдромом Дауна зараз обіцяє більше, ніж коли-небудь і багато батьків вже впоралися з тими проблемами, які стоять перед ними. Належний догляд, любов до дитини, поліпшена спеціальна освіта мають позитивний вплив на розвиток дитини.

Всі діти в нашій області охоплені лікуванням та увагою. За останні 5 років ніхто не відправив дитини з сім'ї в будинок дитини, як це часто спостерігається на сході України. За статистикою, половина дітей хворих на хворобу Дауна, які здані в дитячий будинок, помирають до року.

За кордоном відомі випадки, коли хворі працюють водіями, дітсестрами, медсестрами по догляду. Проте, маніпуляційними сестрами працювати не можуть, так як бояться завдати людям болю.

У місті Луцьку створено організацію, яка об'єднує 70 родин дітей з синдромом Дауна, членів їх родин та фахівців, які працюють з цією категорією людей. Це дає можливість батькам, які виховують дітей-інвалідів та фахівцям ділитись своїм досвідом та знаннями, підтримувати один одного в нелегкому житті.

Завдяки фінансовій підтримці Всеукраїнської громадської організації «Коаліція захисту прав інвалідів та осіб з інтелектуальною недостатністю» у Волинській обласній громадській організації «Даун-синдром» є два спеціалісти, які працюють на половину ставки, доглядаючи восьмеро дітей. Щоправда, значно більше дітей із синдромом Дауна у Луцьку потребують допомоги».

Висновок: наші гуртківці переконалися, що дитина з синдромом Дауна є звичайною, просто бачить наш світ інакше. Ми переконались, що успішність соціально-психологічної адаптації дітей з синдромом Дауна в сім'ї залежить від сприятливих соціальних умов і дитячо-батьківських відносин.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Абраменкова В.В. Спільна діяльність дошкільнят як умова розвитку пізнавальної сфери. Зап. Психології. 2003 .№ 5. С. 60-64.
2. Атлашкіна Т. В. Розвиток пам'яті та інтелекту у дітей із затримкою психічного розвитку. СПб.: Респекс. 2005. 384с.
3. Булкіна Т.В. У обіймах ласкавого «дауна»: про дітей з синдромом Дауна. Фактор.
4. Ворсанова С.Г., Юров Ю.Б., Демидова І.А., Берешева А.К. Хромосомні синдроми, які виявляються в перші роки життя

дитини; дані клінічних, цитогенетичних і молекулярно-цитогенетичних . Дефектологія. 2001. № 1.С

5. Ковальова Є., Сініцина Є. Діти-інваліди в сучасному суспільстві. М.: Лист-Нью, 2005.136с.
6. Смирнов А.А. Розвиток логічної пам'яті у дітей з порушеннями інтелекту. М: Освіта, 2006. 256с.
7. Таточенко В. Якщо у малюка синдром Дауна. Сім'я і школа. 1994. № 10 С. 26-28.